

Ο ΕΡΜΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΣΥΡΟΥ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΙΩΝ

Ἐκδίδεται κατὰ Σάββατον.

Τιμὴ ἑτησία τῆς Εφημερίδος ἐντός τῆς ἰπικρατείας Δραχ. 30. καὶ ἐκτός 36. Τιμὴ καταχώρησός διὰ τὰ δικαστικά. 12 δι' ἑκάστην γραμμὴν.

Ὡς περ ἐν τοῖς πολέμοις συμφέρι τοὺς εὐψυχότατους πρώτους τάττειν, οὕτως ἐν ταῖς πολιτείαις λυσιτελεῖ τοὺς φρονιμοτατοὺς καὶ δικαιοτάτους προισταναὶ τοῦ πλήθους. « Ἀριστοτελής. »

ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΩΣ

Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Ἑλλάδος πρώτοι εἴτινες ἠσθάνθησαν τὰ ἐκ τῆς ἐκπαιδεύσεως παραγόμενα καλὰ ὑπῆρξαν οἱ Ἑρμουπολίται μάρτυρες εἰς τοῦτο, τὰ ἀνεγερθέντα καταστήματα, τὰ σχολεῖα, τὰ Γυμνάσιον καὶ τὸ Μουσεῖον. Τὰ ἐκ τῆς παιδείας καλὰ εἶναι πασίγνωστα, καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὰ ἐπαναλαμβάνωμεν διὰ νὰ μὴν καταγνώμεν περιττολόγοι. Ἄλλ' ἄραγε ἡ νεολκία μας ἐφθασε ν' ἀπολαύσῃ τὰ καλὰ ταῦτα, ἂν ὄχι καθ' ὀλοκληρίαν τοῦλάχιστον ἐν μέρει; Ἄς τὸ ἴδωμεν.

Δὲν καθήμεθα νὰ ἐρευνῶμεν τὴν ἀργαρίων εἰς τὰ σχολεῖα μας ἐκπαιδεύσιν, ἐνθα δὲν παρατηροῦνται, εἰμὴ τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς. Δὲν ἐξετάζομεν τὰ πολλὰ γράμματα, καὶ τὰ πολλὰ παρακαλίματα μὲ τὰ ὁποῖα ἐπιφορτίζονται οἱ παῖδες μας ὑποχρεούμενοι νὰ ψιτακίζωσι μᾶλλον παρὰ νὰ ἐννοῶσιν ὅ, τι μαν-

θάνωσιν. Δὲν ἐπεμβαίνωμεν νὰ ἴδωμεν ἂν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ κατὰ τινὰς καὶ ἐνταῦθα ἡ κοινὴ παροιμία « βαπτίζω καὶ μυρόνω κτλ » Ἀφίνομεν εἰς ἄλλους ἢ δὲ ἄλλοτε τὴν ἐξέτασιν ταύτην διὰ νὰ ἐμῶμεν εἰς ἐκείνην τῆς προόδου τῶν μεγάλων μαθητῶν μας.

Κάνεις ἐκ τῶν νῶν ἐχόντων δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι ὁ σκοπὸς καὶ ὁ πρὸς ὄν ὄρος τῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι ἡ ἐκτύλιξις ἢ ἀνάπτυξις τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος διὰ νὰ φάσῃ νὰ ἐννοῇ ὁ ἄνθρωπος καλῶς τὰ πάντα, νὰ δύναται οὕτω νὰ διακρίνῃ τὸ καλὸν τοῦ κακοῦ, καὶ κατασταθῇ καθ' ὅσον ἐνεστὶν εὐτυχὴς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον.

Χωρὶς νὰ μάθῃ τις, χωρὶς νὰ ἴδῃ εἶναι δυνατόν ποτὲ νὰ γίνῃ σοφὸς ἢ νόημων; Τίνος ἔνεκεν οἱ Ἀγγλοὶ κατήντησαν τὴν σήμερον τὸ σοφώτερον ἔθνος καὶ κύριοι σχεδὸν τῆς γῆς ἀπάσης; Δὲν εἶναι διότι ἀδιακόπως περιέρχονται παρατηροῦντες ἰδίους ὀφθαλμοῖς τὰ πάντα; Πῶς δύναται τις χωρὶς νὰ ἴδῃ τί με τοὺς ὀφθαλμοῦς του νὰ τὸ ἐννοῇ; Ἄν κατὰ τὸν Πλάτωνα, ἀποκτῶνται ὅλα ἐμφύτως καὶ ὄχι διὰ τῶν αἰσθήσεων, τίνος ἔνεκεν οἱ Ἀσῖανοὶ νὰ τουρκίζουσι ἢ νὰ βαρβαρίζουσι, καὶ οἱ Ἀγ-

γλοὶ ἢ Ἀμερικανοὶ ν' ἀγγλίζουσι ἢ νὰ εὐρωπαϊζουσι; Τίνος ἔνεκεν οἱ πρώτοι νὰ εὐρίσκονται ἐξανδραποδισμένοι σχεδὸν πάντοτε, οἱ δὲ δεύτεροι πεφωτισμένοι, εἰς τρόπον ὥστε νὰ λογίζονται τὰ ἐντελέστερα τοῦ κόσμου πνεύματα, οἱ κατ' εἰκόνα θεοῦ ἄνθρωποι; Ταῦτα πάντα δὲν καθιστῶσι πικρατὴν τὴν Ἀριστοτελικὴν ἀλήθειαν οὐδὲν ἐν τῷ νῷ ὁ μὴ πρότερον ἐν τῇ αἰσθήσει τὴν ὁποῖαν τινὲς ἐκ τῶν σημερινῶν σοφῶν μας ἔλαβον τὴν τόλμην ν' ἀναίρῃσιν;

Ζῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἢ ἀσκη-εῦον τις, μανθάνει ποτὲ τὸν κόσμον;

Τούτων οὕτως ἐχόντων ἂς ἴδωμεν ἤδη ἂν ἡ σημερινὴ ἐκπαίδευσις τῶν νέων μας ἐπιτυχῶς νει τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον γίνεται ἂν δι' αὐτῆς ἀναπτύσσεται ἀρκούντως τὸ πνεῦμά των, ἂν καθίστανται λογικώτεροι καὶ τῶν λοιπῶν νοημονέστεροι,

Ἄν τις ἐξετάσῃ καλῶς τὰ μαθήματα ἐπὶ τῶν ὁποῖων καταδραπανῶσιν οἱ νέοι μας τὸν πολυτέμον καιρὸν των, ἤθελεν ἰδεῖν δὲν περιστρέφονται εἰμὴ εἰς τὴν ἀπλήν μάθησιν τῶν γλωσσῶν. Ὡς εἶναι ἡ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Γαλλικῆς, εἰς τὴν μάθησιν τῶν κανόνων τῆς ποιητικῆς καὶ τῆς ῥητορικῆς, καὶ τῆς

(Συνέχεια. Ἴδε τὸν Ἀριθ. 201.)

Τὸ κατάστημα τοῦτο ἠξήθη ἀκολούθως ἔλαμπρῶν εἰς τρόπον ὥστε νὰ κατασταθῇ τὸ λαμπρότερον ἀφ' ὅλα τὰ δημοτικὰ Σχολεῖα τῆς Ἑρμουπόλεως. Εἰς τὰς ἀρχὰς ἦτον πάντῃ ἀνεξάρτητον, ἐπειτα καθυπεβλήθη εἰς τοὺς κανονισμοὺς τοῦ περι Δημοτικῶν Σχολείων νόμου, ἔκτὸς τῆν ἐπιτήρησιν, τῆς Διοικήσεως ἔχει δύο Ἑλληνικοὺς διδασκάλους, ἕνα τῆς ἀλληλοδιδασκτικῆς μετ' ἐνὸς ὑποβοηθῶ, ἄλλο δὲ τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν, μίαν διδασκάλισσαν καὶ ὑποδιδασκάλισσαν καὶ ἄλλην διὰ τὰ νηπιακὰ μαθήματα. οἱ εἰς τὸ Σχολεῖον τοῦτο διδασκόμενοι παῖδες ἀριθμοῦνται περὶ τοὺς 250-300. Μετὰ τὴν σύστασιν τοῦ Σχολείου τοῦτου εἶχε συστηθῆ παρὰ μίαν ἄλλην ἐταίρειαν καὶ ἐν ἄλλο ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Κ. Ροπερτσάνου, ὅπου ἐκπαιδεύοντο μόνον κοράσια ἄλλὰ μόλις παρήλθον δύο ἔτη καὶ ἡ ἐταιρεία μὴ δυναμένη νὰ ἐπαρκῆσῃ εἰς τὰ ἔξοδα ἠναγκάσθη νὰ τὸ παραιτήσῃ καὶ νὰ τὸ παραχωρήσῃ εἰς τὴν Δημαρχίαν, ἧτις ἀνέλαβε τὰ ἔξοδα. Ἡ Ἑρμουπόλις πρὶν τοῦτου εἶχε καὶ ἄλλα δύο δημοτικὰ Σχολεῖα, ἐν δὲ τὰ ἄρρηνα καὶ ἕτερον διὰ τὰ θήλυα ἐπειδὴ δὲ ἡ πλῆθὺς τῶν παίδων ἦτον μεγάλη ἐχρειάσθη νὰ ἐγεγῆν καὶ ἄλλο δημοτικὸν Σχολεῖον μετὰ τὴν σύστασιν τῶν δὲ-

μων, καὶ ἤδη, ὡς μανθίνομεν, ἐνεργεῖται νὰ συστηθῇ καὶ τρίτον παρὰ τῆς Δημαρχίας διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ὁ Ἄθμος ἀπὸ τα ὑπέρογκα ἐνοίκια, τὰ ὁποῖα ἀναγκάζεται νὰ πληρῶνῃ εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ Σχολείου, τὸ ὁποῖον παρέλαβεν ὡς ἀνωτέρω, ἀπὸ τὸν Ροπερτσάνα. Κατὰ τὰς παρατηρήσεις αἰτινες ἐγένον, ὁ ἀριθμὸς τῶν διδασκόμενων εἰς τὰ δημοτικὰ Σχολεῖα παιδῶν ἀναβαίνει εἰς 2000 περίπου, ἐκτὸς ἐκείνων οἵτινες διδασκονται εἰς τὰ ἰδιαίτερα Σχολεῖα διευθυνόμενα ἀπὸ τοὺς ἐμπειρικοὺς διδασκάλους, ὁ ἀριθμὸς καὶ τῶν παιδῶν τούτων δύναται νὰ ἰσολογηθῇ μὲ τοὺς 300. Τὸ Γυμνάσιον ἔχει καὶ αὐτὸ περὶ τοὺς 300 μαθητῆς, ἐξ ὧν οἱ μὲν εἶναι Ἑρμουπολίται οἱ δὲ νησιώταις, οἱ δὲ λοιποὶ ἀπὸ τὴν γείτονα τῆς Τουρκίας ἐπικράτειαν. Μετὰ τὸν Γυμνασιάρχην, ὅστις κατέχει τὴν πρώτην ἐθραν, ὑπάρχουν καὶ ἐξ καθηγητῶν καὶ εἰς Σχολάρχης, καὶ δύο ἐπὶ τῶν μικροτέρων τῆς Ἑλληνικῆς μαθημάτων. Διδάσκεται δὲ εἰς αὐτὸ ἡ Ψυχολογία, ἡ ἰδεολογία, ἡ ῥητορικὴ, ἡ φιλολογία, τὰ μαθηματικά, ἡ πειραματικὴ φυσικὴ, ἡ ναυτικὴ, ἡ λατινικὴ, καὶ ἡ Γαλλικὴ γλῶσσα καὶ ἐπομένως τὰ Ἑλληνικά ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον κἀμνεὶ ξεχωριστὴν τιμὴν εἰς τοὺς Ἑρμουπολίτας εἶναι τὸ λεγόμενον ἀνώτατον

Σχολεῖον τῶν κορασίων, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸ ὑποχρεεῖται ὁ ἄθμος νὰ πληρῶνῃ ξεχωριστὰ ἐνοίκια καὶ διδασκάλους. εἰς τὸ Σχολεῖον τοῦτο διδάσκονται ὑπὲρ τὰ 60 κοράσια προδαινοῦντα θαυμασίως εἰς τὰ Ἑλληνικὰ καὶ τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν.

Ἐκ τῶν εἰρημένων δύναται τις νὰ συναῖξῃ εὐκόλως ὅτι ὁ ἄθμος τῆς Ἑρμουπόλεως καθυποβάλλεται κατ' ἔτος εἰς ὑπέρογκα ἔξοδα διὰ νὰ διατηρῆ τὸσαῦτα καὶ τοιαῦτα καταστήματα τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ πραγματικῶς ταῦτα ἀναβαίνουν εἰς δραχμὰς 58000 περίπου, ἧτοι δραχμὰς 29000 εἰς τοὺς καθηγητὰς τοῦ γυμνασίου καὶ 29000 δραχμὰς εἰς τοὺς λοιποὺς διδασκάλους, καὶ διδασκάλισσας τῶν δημοτικῶν Σχολείων ἐκ τούτων ἐν μόνον μικρὸν μέρος πληρῶναι ἡ Κυβέρνησις πρὸς τοὺς καθηγητὰς, ἧτοι δραχμὰς 9000. Εἰς τὰ παρελθόντα ἔτη μὴ ὄλας αὐτὰς τὰς δαπάνας ὁ ἄθμος τῆς Ἑρμουπόλεως ὄχι μόνον ἀπαντοῦσε τὰ ἀναγκαιὰ ἔξοδα, ἀλλ' ἔτι καὶ τοῦ ἔμμεν ὑπολοιπὸν περὶ τὰς 8-10 χιλιάδας δραχμὰς ὄφελος καὶ σημειοτέον ὅτι τὸ μεγαλῆτερον τῶν εἰσόδων ὑφίσταται εἰς τὸ ἐπὶ τῶν εἰσγόμενων πραγματικῶν δικαίωμα τοῦ 3/4 περίπου τῆς 0/0. ἀπὸ τὸ περισεῦον αὐτὸ ὑπόλοιπον ἐπιμελουμένη ἡ Δημ-

Γεωγραφίας ἐν μέρει. Ἀκολουθοῦν ἔπειτα τὰ μαθηματικά, ἡ ψυχολογία, καὶ ἡ πειραματικὴ φυσικὴ ἀνευ πειράτων. Οὕτω μὲ τὰ πρῶτα μαθήματα ὁ μαθητὴς ἀποκτᾷ οὐδεμίαν γνῶσιν ἢ ἰδέαν περισσοτέρην ἀπ' ὅσας εἶχε πρότερον, δὲν ἔμαθεν εἰμὴ ὅτι τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ἀντικείμενον ὀνομάζεται οὕτω πῶς εἰς τὴν μίαν γλῶσσαν, καὶ οὕτω πῶς εἰς τὴν ἄλλην, καὶ τίποτε περισσότερον. Αἱ γνῶσεις ἢ αἱ ἰδέαι δὲν ἀποκτώνται εἰμὴ διὰ τῆς ἀναλύσεως, διὰ τοῦ συλλογισμοῦ, διὰ τῆς μεθόδου τῶν τριῶν· διὰ τὴν ἀποκτήσῃ τις νέαν ἰδέαν ἀγνωστον πρέπει νὰ προβῇ ἀναλυτικῶς εἴτε ἐκ τῶν γνωστῶν νὰ καταστήσῃ εἰς τὰ ἀγνωστα, ἧτις εἶναι μέθοδος ἀπαράλλακτος μετὰ τὴν τῆς μεθόδου ὡς εἶπαμεν τῶν τριῶν. Ἀπαιτεῖται ὅθεν νὰ μάθῃ τις πρῶτον τὰ περιστοιχοῦντα αὐτὸν ἀντικείμενα, νὰ μάθῃ τὰ φαινόμενα τῆς φύσεως, νὰ μάθῃ ὅσα βλέπει, διὰ τὴν νὰ βλέπει ὡς πρέπει, ὀρθῶς δηλαδὴ καὶ ὄχι μὲ ἐσφαλμένην ὄρασιν, ἧτις ὑπόκειται συχνάκις εἰς ἀπάτης, λεγομένης ὀπτικῆς, διὰ τὴν δύναται οὕτω νὰ συλλογίζεται ὀρθῶς, καὶ νὰ εὐρίσκῃ ἀκριβῶς τὰ ἀγνωστα ἐκ τῶν ἐγνωσμένων.

Εἰς τι ἤθελε μὲ ὠρῆσαι ἡ σπουδὴ καὶ ἡ μάθησις τῆς λεγομένης λογικῆς, ἀφοῦ στεροῦμι τῶν ἀναγκῶν τοῦ κόσμου καὶ τῆς φύσεως γνῶσεων. Ἡ μάθησις τῆς λογικῆς ἐπιστηρίζεται εἰς τὴν μάθησιν αὐτῆς τῆς μεθόδου τῶν τριῶν, ἧτις εἶναι ὁ συλλογισμὸς ὅστις γίνεται μετὰ σκοπὸν διὰ τὴν εὐρῆ τινος ἐν ἀγνωστον ἐκ τῶν γνωστῶν· οὕτω, θέλων νὰ εὕρω ἂν ὁ ἀὴρ εἶναι σῶμα, ἀρχομαι λέγων· πᾶν σῶμα εἶναι βαρῦ, ἧτις εἶναι ἡ μείζων πρότασις. Ἄλλ' ὁ ἀὴρ εἶναι βαρῦς, ἧτις εἶναι ἡ ἐλάσσων πρότασις, ἀμφότερα γνωστά· ἄρα ὁ ἀὴρ εἶναι σῶμα· τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ ἐξαγόμενον ἢ τὸ συμπέραμά μου.

Ἄλλὰ διὰ τὴν εὐρεθῆν εἰς κατάστασιν νὰ κάμω τὸ ἀνωτέρω συμπέρασμα, ἔπρεπε νὰ σπουδάσω τὴν λογικὴν τέχνην, ἢ τὴν φυσικὴν; ἂν δὲν ἤξευρον ἀπὸ τῆς φυσικῆς ὅτι ὅλα τὰ σώματα εἶναι βαρῆ, καὶ ὅτι ὁ ἀὴρ εἶναι βαρῦς, πῶς ἠδυνάμην νὰ κάμω τὸ συμπέραμά μου

τικὴ ἀρχὴ ἐνήργει κατ' ἔτος τὴν σύστασιν διαφόρων δημοτικῶν καταστημάτων, καὶ ἐπιχειρημάτων· οὕτως ἠδυνήθη νὰ ἀναγείρῃ Νεκροταφεῖον, Νεκροφυλάκιον, Κοιμητήριον, Σφαγεῖον, νὰ ἀγοράσῃ βιβλιοθήκην ἀξιολογὸν, νὰ ἐπιχειρηθῇ ἀνασκαφὴν πρὸς εὐρεσιν ποσίων ὑδάτων, καὶ πρὸς τούτοις νὰ ἀπαντᾷ καὶ τὰ ἐξοδα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νέου σχεδίου τῆς πόλεως. (α) κτλ. Τὸ τρέχον ὅμως ἔτος ὄχι μόνον ἐπερίσσευσεν κἀνὲν ὑπόλοιπον εἰς τὰ ἐξοδα, ἀλλ' ἔμεινε καὶ ἐν κῆνον περὶ τὰς 48000 δραχμὰς διὰ τὴν ἰσολογισθῆν μετὰ τὰ ἐξοδα· οὕτως οἱ δημ. ὑπάλληλοι καὶ οἱ διδάσκαλοι στεροῦνται ἤδη πολλῶν μηνῶν μισθοῦς, καὶ ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ εὐρίσκειται εἰς μεγίστην στενοχωρίαν· τούτο δὲ προήλθεν ἀπὸ τὰς ἐφεξῆς αἰτίας.

Τὸ παρελθὸν ἔτος ἐξαντληθέντων τῶν ἀποθεματικῶν κεφαλαίων διὰ τὰς ἀπροβλεπτὰς ἀνάγκας αἰτινες ὑπῆρξαν αἱ ἡ ἀνεργεῖαι τοῦ σφαγείου, ἢ ἡ ἀνασκαφὴ περὶ εὐρέσεως ποσίων ὑδάτων, κα

(α) Διὰ τὴν μεγίστην ἀνωμαλίαν καὶ κοκορροθμίαν τῶν οικοδομῶν, μετὰ τὴν ὁποίαν ἐκτίσθησαν αὐταὶ εἰς τὰς ἀρχὰς, ἐνεκρίθη νὰ γένῃ νέον σχέδιον τῆς πόλεως, καὶ νὰ ἐκδοθῇ ἐπὶ τούτου Υ. Β. Διάταγμα.

καὶ νὰ συνάξω ὅτι ὁ ἀὴρ εἶναι σῶμα; Δὲν εἶναι ὅθεν σαφὴς ματαιοπονία ἢ μάθησις τῆς λογικῆς, ἀνευ τῆς μάθησεως τῆς φυσικῆς· δὲν εἶναι ἀπόλυτα κενὸν ἢ προστριβὴ ἐπὶ τῶν λεξιδίων μόνον, καὶ τῶν ῥητορικῶν κανόνων, ἀνευ γνῶσεων φυσικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν, ἀνευ γνῶσεων μαθηματικῶν, τὰ ὁποῖα λογίζονται βάσεις τῆς φιλοσοφίας; α οὐδεὶς ἀγνωμέτρητος εἰσήτω ἢ ἦτον ποτὲ τὸ ἐπὶ τῆς πλατωνικῆς θύρας ἐπίγραμμα εἰς τὴν ἀκαδημίαν τοῦ Πλάτωνος.

Δὲν ἀρνούμεθα ὅτι μετὰ τὴν ἐκτενῆ μάθησιν τῶν γλωσσῶν καὶ τῶν λεξιδίων· μετὰ τὸν ἀκονισμὸν καὶ ἐπὶ τῆς ῥητορικῆς καὶ ποιητικῆς τροχισμῶν τῆς γλώσσης των, καταντοῦν ἔπειτα οἱ μαθηταὶ μας καὶ εἰς τὰς μαθηματικὰς γνῶσεις, τὰς ὁποίας οἱ πλεῖστοι μάλιστα καθάπτονται μετὰ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου των. ἄλλ' ἔπειτα τί γίνεται; μένουσι μὲ αὐτὰς μόνον χωρὶς νὰ κατασταθῶσιν ἱκανοὶ νὰ ἀπολύσωσι ὅτι τὸσους χρόνους ἠγωνίζοντο νὰ φθάσωσι, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ διὰ τῆς φυσικῆς ἐπιστήμης, ἧτις εἶναι ἡ μήτηρ τῶν ἐπιστημῶν ὄλων, καὶ ἀκλόουθως διὰ τῆς Μεταφυσικῆς, ἢ καὶ Ψυχολογικῆς ἀνάπτυξίς τοῦ νοῦς των, καὶ κατὰ συνέπειαν ἢ ἐκ τούτου αὐξήσις τῶν γνώσεων των· καθότι μετὰ τὴν γνῶσιν τῶν φυσικῶν φαινομένων ἀνήκει νὰ γίνῃται ἡ σπουδὴ τῆς Μεταφυσικῆς, καὶ ὄχι ποτὲ προηγουμένως, καὶ διὰ τούτο μάλιστα ἔλαθε καὶ τὸ ὄνομα **Μεταφυσικῆ**.

Ἄλλὰ δύναται τινὲς νὰ μᾶς εἴπωσι, οἱ μαθηταὶ μας εἰς τὸ Γυμνάσιον σπουδάζουσι ἔπειτα καὶ τὴν Φυσικὴν, καὶ μάλιστα τὴν πειραματικὴν φυσικὴν ἀνευ πειραμάτων δύναται ποτὲ νὰ διδασθῆν ὡς πρέπει, ἢ νὰ γίνῃ καταλειπτὴ εἰς τοὺς διδασκομένους; μαθητῆν ποτὲ τις πράγματα, χωρὶς νὰ ἴδῃ πράγματα; τούτο εἶναι τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς ἡμᾶς ἀκατάληπτον.

Εἶναι δύο διὰ τὴν μὴν εἶπομεν καὶ τρεῖς ἔτη ἀπ' ὅτου διδάσκειται ἡ φυσικὴ εἰς τὸ Γυμνάσιον μας, ἄραγε ἔμαθον τίποτε οἱ μαθηταὶ μας;

γ' ἡ ἀνεργεῖαι τοῦ τείχους εἰς τὸν κατὰ τὸ μέρος τῆς Τερψιθέας χειμαρρῶν πλημυροῦντα τὸ καθεκαστον ἔτος, καὶ ἐκαπειλοῦντα τὴν ἀγορὰν, τῆς πόλεως κατὰ τὸν χειμῶνα, ἔμεινον ἐν ὑπόλοιπον εἰς τὰ ἐξοδα, τὸ ὁποῖον διὰ τὴν ἀπαντηθῆν εἰς τὸ τρέχον ἔτος ἐνεκρίθη ἀπὸ τὸ Δημ. Συμβούλιον νὰ προτεθῆν ἔτι 1/4 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων πραγματικῶν περὶ πλέον τοῦ τακτικοῦ, ἐπὶ τῆς βάσει ταύτης συνετάχθη ὁ προϋπολογισμὸς τ. ε. καὶ ἐζητήθη ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ἢ ἐπικύρωσις τοῦ ῥηθέντος φόρου. Ἡ Κυβέρνησις ὄχι μένον ἀπεποιήθη τὴν ἔγκρισιν τοῦ φόρου τούτου, ἀλλ' ἔτι ἀφῆρεσε καὶ τὴν παρά τοῦ Δημ. Εἰσπράκτορος εἰσπραξίαν τοῦ ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν καὶ τῶν ἐπιτηδεμάτων φόρου, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπελάμβανεν ὁ δῆμος ὄχι μικρὰν ὠφέλειαν, καὶ τὴν ἀνέθεσεν εἰς τὸν ἐνταῦθα Β. ἐπίτροπον· οὕτως, μὴ οὔσης πλεονεξίας καὶ τῆς δημ. ἀρχῆς διὰ τὴν συντάξῃ ἄλλον προϋπολογισμὸν καὶ νὰ σκεθῆν περὶ νέου φόρου, ἔρειναν τὰ πράγματα εἰς τὰ ἴδια καὶ κατήνησαν ὅπως κατήνησαν.

Εἶπομεν ὅτι ἡ Ἐρμούπολις εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐλευτέρας τοῦ Κυβερνήτου Ι Καποδίστρια ἐπλεονέχεν ἀπὸ κατοίκους, εἰς τὸ τέλος

Ταῦτα λέγοντες δὲν ἐννοοῦμεν ποτὲ νὰ προσβάλλωμεν τὸν ἀξιώτιμον καθηγητὴν τῆς φυσικῆς, ὅστις κατὰ τὴν ὁποίαν χεῖρ ὑπόληψιν, εἰς ὅλα τὰ προτερήματα τοῦ ἀξίου καθηγητοῦ, καὶ τὸν πόθον ἐνταυτῶ νὰ ἴδῃ τοὺς μαθητὰς του προσδεύοντας εἰς τὰ φυσικὰ μαθήματα· ἀλλὰ λέγομεν ὅτι διὰ τὴν νὰ γίνῃται ἡ ἀνήκουσα εἰς τοὺς παιδὰς μας πρόσοδος, διὰ τὴν μὴν γίνονται εἰς μάτην τόσα ἐξοδα εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς νεολαίας μας, διὰ τὴν νὰ δυνήθωμεν νὰ ἴδωμεν μίαν ἡμέραν τὰ τέκνα μας μετὰ τὴν πρῆπουσαν παιδείαν καὶ φρόνησιν, διὰ τὴν νὰ δύναται ὁ διδάσκαλος νὰ ἐκπληρῇ κατ' εὐχὴν τὸ ἔργον του, εἶναι ἀνάγκη, καὶ ἀνάγκη κατεπειγούσα νὰ λειφθῇ ἡ ἀνήκουσα πρόνοια διὰ τὴν νὰ ἐφοδισθῆν τὸ Γυμνάσιον μας μίαν ὥραν ἀρχήτερα ἐπὶ τὰ πειράματα τῆς φυσικῆς, τὰ ὁποῖα, ὡς μαθητῶν, ἐψηφίσθησαν μὲν πρὸ πολλοῦ ἀπὸ τὴν δημοτικὴν μας ἀρχὴν, ἐνεκρίθησαν ἀπὸ τὸ δημοτικὸν Συμβούλιον καὶ ἀπὸ τὴν Β. Διοίκησιν, ἔμεινον ὅμως ἀπρόβλεπτα μέχρι τῆς ὥρας δαὶ τὰς παρελθούσας δυσχερείας ἢ ἀνωμαλίαις τοῦ δήμου μας. πόσα καὶ πόσα δὲν γίνονται ὅταν θέλωμεν ἢ πόσα καὶ πόσα ζημιούμεθα ὅταν ἀντιπερόμενοι παραβλέπομεν τὰ δημοσίαι. Π. Ζ.

— Ἀναγινώσκωμεν εἰς τὴν Ἀναθεώρησιν τῶν Παρισίων τὰ ἔξῃς.

ε Ἡ Κωνσταντινούπολις φαίνεται εἰς τὴν παραμονὴν τῆς ὑπουργικῆς μεταρρυθμίσεως. Ὁ Ρεῖσιτ—Πασσᾶς, πρέσβυς τῆς Ὀθωμανικῆς Πόρτας εἰς Παρίσιον, ἀνακαλεῖται, καὶ λεγεται κοινῶς ὅτι θέλει καθέξει τὴν θέσιν τοῦ πρωθυπουργοῦ. Τούτο θεωρεῖται ὡς νίκη τῶν φίλων τῆς ἀναμορφώσεως. Ὅλοι γνωρίζουν ὅτι εἰς Κωνσταντινούπολιν οἱ φανατικοὶ Τούρκοι, οἱ γέροντες Τούρκοι, προξενοῦν μεγίστην ἀντίστασιν εἰς ὅλους ἐκείνους εἰτινες φαίνονται ὁ παδοὶ τῶν νεωτερισμῶν τοῦ Σουλτᾶν Μαχμούτ Β'. ἀπὸ αὐτὴν ταύτην τὴν φαρτίαν τῆς παλαιᾶς Τουρκίας κατωρθώθη προλαβόντως νὰ ἐξωσθῆ ὁ Ρεῖσιτ - Πασσᾶς ἀπὸ τὴν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν θέσιν· τότε ἠκολούθησε νὰ γένῃ ἀντιπρόσωπος τῆς ὑψηλῆς Πόρτας εἰς Παρίσιον.

του ὅμως ἡ πληθὺς τῶν κατοίκων ἤρχισε νὰ ἐλαττοῦται· ἐκτὸς τῆς ἀναχωρήσεως τῶν Κυδωνιατῶν πολλοὶ ἄλλοι κάτοικοι τῶν διαφόρων μερῶν τῆς Ἑλλάδος ἀνεχώρησαν εἰς τοὺς τόπους των, κατασταθίσας ἤδη τῆς κόνιης ἡσυχίας καὶ ἀσφαλείας· θέντος τοῦ μέλλοντος τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ 30-35 χιλ. κατήνησεν ἔπειτα ὁ λαὸς τῆς Ἐρμούπολεως εἰς 15 χιλ. κατοίκους. (α) ἀλλὰ καὶ μ' ὅλην αὐτὴν τὴν ἐλάττωσιν τῶν κατοίκων, τὸ ἐμπόριον διετηρεῖτο καὶ ἤκμαζεν εἰς τὴν Ἐρμούπολιν. Τὰ ἀσφαλιστικὰ καταστήματα ἐπληθύνθησαν, καὶ ἀπὸ ἐν τὸ ὁποῖον ὑπῆρχεν ἐπὶ Κυβερνήτην ἐσυστήθησαν ἔπειτα πέντε, καὶ ἀκολούθως ἔγινον καὶ ἄλλα, εἰς τρόπον ὡστε τὴν σήμερον ἀρμυνοῦνται εἰς ὀκτώ· ἐσυστήθη ὡσαύτως ἀπὸ τοὺς ἐμπόρους καὶ ἄλλη λέσχη ἀμιλλωμένη νὰ φανῆ ὄχι κατωτέρα τῆς πρώτης. * Τὸ Τελωνεῖακον εἰσδήμα ἐφθασε τὸ ἐν ἑκατομμύριον· ἀνηγέρθη, πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς ἀντιβασιλείας, κατὰ τὴν εἰσοδῶν

(α) Ἐσχάτως ἤρχισε νὰ γίνῃται ὡς καὶ ἀποστερεῖται ἡ ἀπογραφή εἰς τὸν δῆμον τῆς Ἐρμούπολεως· καὶ κατὰ τὰ διδόμενα ἡ πληθὺς τῶν κατοίκων ὡς λέγεται, ἔλαττωσε τὰς 10 χιλ. ὅ ἐστι ἐλαττώθη τὸ 1/3 ἀπ' ὅτι ἦτον εἰς τὸ παρελθόν.

Καθείς γνωρίζει ότι το Χατ — Σερίφ του Γκιούλ—Χανέ, διακηρυχθέν κατά το 1839, μετά τινος μήνας έπειτα από τον θάνατον του Μαχμούτ, είναι έν μέρει έργον του Ρεσίτ. αυτός ούτος είναι ίκείνος όστις, τό 1838, ενήργησε μετά των Ευρωπαϊκών δυνάμεων την περί καταργήσεως των μονοπωλείων συνθήκην. Ο Ρεσίτ—Πασσάς είναι είς έκ των πλέον φωτισμένων του κράτους ανθρώπων θέλει ν' αναμορφώση τον τόπον του δανειζόμενος τά πλέον σοφά μέτρα και τάς πλέον καλώς της Ευρώπης ιδέας· είναι διά να είπωμεν ούτω, είς διδασκαλικός (doctinaire) τουρκός. Η ανάκλησίς του δεικνύει ότι η Πόρτα αίσθάνεται την χρείαν του ν' άκροασθή κατά περισσότερον τάς συμβουλιάς των δυνάμεων. Η έκ νέου εκλογή του Ρεσίτ—Πασσά δια την θέσιν του ύπουργείου δύναται να ήναι πρόσοφος διά την γαλλικήν επήρροην. Ο Ρεσίτ Πασσάς γνωρίζει την Γαλλίαν, ήγαπά το πνεύμα της και τον έξευγενισμόν της, και θέλει κλίνει μάλλον προς τό μέρος μας παρά προς τό μέρος της Ρωσίας. Το μέλλον θέλει μάς δείξει μέχρι τίνος θέλει ούτος δυναθής να φέρη είς εκδοσιν τους περί μεταρρυθμίσεως σκοπούς του.

— Είς την Νομοθετικήν της Γαλλίας άναγκινώσκουμεν τά ακόλουθα

Γράφουν από Κωνσταντινούπολιν, την 21. Δεκεμβρίου, είς την εφημερίδα του Αυγουρού.

Οί πρόσθεσις των πέντε δυνάμεων απήντησαν είς την έγκύκλιον του Σερίμ—Εφέντη, άφορώσαν τάς ύποθέσεις του Λιδάνου, και του έξεφράσθησαν την εύχαρίστησίν των· είναι άξιον σημειώσεως ότι είς την περίστασιν ταύτην οι πρόσθεσις ήήρησαν μίμονομένως, τό όποιον δεικνύει ότι αυτοί εγκατέλειπον τό συνεργητικόν σύστημα. Το ανατολικόν ζήτημα θεωρείται ως τελειωμένον, και πάσα μία δύνα-

μις θέλει έχει ούτω την ελευθερίαν να ενεργή κατά τό ίδιον συμφέρον της, διευθυνομένη μεμονομένως κατά τάς αρχάς του δικαιώματος των έθνών. Τοúτο είναι πολλού λόγου άξιον, είς τάς ήγεμονίας μάλιστα του Δουναβέως, διότι είς την περίστασιν του ζήτηματος τούτου, είναι πιθανόν ότι αι ευρωπαϊκάί δυνάμεις θέλουσιν συσσωματωθή κατά τίνα νεοφανή τρόπον. Είς τό Τεχεράν, κυριεύει ή ήχόλερα. Ο Ρεσίτ Πασσάς άνακαλείται διότι ή Α. Υ. θέλει να δώση έν τέλος είς τάς, μετά του Σερίμ—Εφέντη και των ευρωπαϊκών πρόσθεων συγκρούσεις, άλλος θέλουσιν ότι ό ύπουργός του πολέμου έλαβε μεγάλην ισχύν είς τό Σεράϊ, ή ότι άνεκάλυσε τον Ρεσίτ—Πασσά δια να ήρίψη τον Ριζά—Πασσά, πρωτοστράτηγον του παλατίου. Παρατηρείται ότι ό Κ. Δε Βουρκενιός εύρίσκειται πάντοτε είς καλήν άρμονίαν μετά του πρόσθεως της Ρωσίας.

— Είς την Καθολικήν Ένωσιν εύρίσκουμεν τά ακόλουθα.

Έκ των μεθορίων της Τουρκίας 22. Δεκεμβρίου. Οί κυβερνώντες ήδη τά πράγματα εύρίσκονται είς άνησυχίαν και προσυλίττονται έναντίον των όπαδών του παλατιού συστήματος. Η Σερβία ήνοιχθη κατά τά μεθόρια της Τουρκίας. Είς τά σύνορα της Αυστρίας ύπάρχει μεγάλη επαγρύπνησις 15 000 στρατιώται συνθέτουσιν την γραμμην αυτήν. Έκαστος στρατιώτης λαμβάνει έν φλωρίον (ducats) τών μηνών· οι στρατιώται δέν άγακούσιν την ύπηρεσίαν. Δέν δύναται τις να έννόση τάς τοιαύτας ήπροφυλάξεις, ληφθείσας από μίαν κυβέρνησιν έναντίον μίως εκατοντάδος προσφύγων. Πολλαι θέσεις έκ της γραμμής ταύτης έμειναν κεναι, άποσυρθέντων των στρατιωτών. Η νέα κυβέρνησις προσεβλήθη ήδη από τρεις συνωμοσίας, αταί άνεκαλύφθησαν.

Ο Βούσχιτς είναι δυσηρεστημένος από τον νυν ήγεμόνα, όστις δέν θέλει να ύπογράψη κα-

ταδικας θανάτου. Βεβαιούται ότι ό Βούσχιτς ήθέλησε να βάλη τον ήγεμόνα υπό κράτησιν. Λέγεται ακόμη ότι είς τινος έξαψίν του έστρεψε τους όφθαλμούς του είς τάς πιστόλας του. Κατ' εύτυχίαν ή μεσολάβησις πολλών βουλευτών έμπόδισαν τό κακόν.

Πολλά περίγωρα επανάστατησαν· όλοι ζήτησιν την ανάκλησιν του ήγεμόνος Μιλόσχη.

Βεβαιούται ότι ό Κιαμήλ—Πασσάς έλαβε διαταγήν από Κωνσταντινούπολιν ν' άπολύση έκ των φυλακών τους πολιτικούς όστινες εύρίσκοντο είς αταί. Η διαταγή αυτή δέν εκτελέσθη εισέτι· ό νέος ήγεμών διέταξεν ώσαύτως να βληθώσιν υπό αυστηράν κράτησιν οι έναντίοι του συντάγματος ή των δικαιωμάτων του λαού όστινες κατέρυγον είς την Αυστριαν δια να άπορύγωσι την άξίαν δι αυτούς τιμωρίαν, και οι τινες, έπειτα, έλαβον την τόλμην να επιστρέψουν είς τον τόπον και να ταράξουν τον λαόν. Κανείς έκ των προσφύγων δέν δύναται να παρυσιασθή είς τό κοινόν, ούδέ να διαμείνη είς την οικίαν του, άνευ προηγουμένης έκ της κυβέρνησεως άδείας. Και και ήν ακόμη περίττησιν λαδούν επίσημον άδειαν, δέν δύναται να ύπάγουν είς Βελιγράδιον και να περιμένουν νεωτέρας έκεί οδηγίας. Οι παράταται των άνωτέρω διαταχών πρέπει να παριδίδωνται είς την έξουσίαν και να θανατώνωνται, άν επιφέρουν αντίστασιν. Όσοι γνωρίζουν κανένα έκ των προσφύγων κερκωμένον, και δέν τον φανερόνουν, τιμωρούται αλττηρότατα. Η διαταγή αυτή μηνολογείται έκ Βελιγραδίου την 1. Δεκεμβ. Μέχρι της ώρας, δέν ύπήρξε δυνατήν να έπαρυσισθή τό μέρος τούτο. Οι Αυστριακοί ύπήκοοι όστινες δέν έχουν αναγκίας ύπείσεσις είς Βελιγράδιον, δέν δύναται να διέδουν την πόλιν. Τα Αυστριακά άτμόπλοια δέν διακίμευον έντευθεν του Δουναβέως. Ο στρατιωτικός ύπάλληλος είς τό Σέμλινον είδοποιήθη περί του μέτρου

του λιμένος κατάστημα της διαμετακομίσεως άρκετά εύρύχωρον, όπου έξοδεύθησαν περί τάς 300 χιλιάδας δραχμάς, τό όποιον όμως έχρειάσθη να επισκευασθή· πολλάκις διά την όποιαν έπροξένη, ύγρασίαν είς τάς έναποταμιευμένας πραγματείας τον κωιρόν των βροχών· άκολούθως εκτίσθη είς τό άπέναντι μέρος του λιμένος και περί τό 1 μίλιον άπέχον της Ερμουπόλεως έν λαμπρόν Λοιμοκαθατήριον, όπου έξωδεύθησαν περί τάς 200 χιλ. δρ. ή τό όποιον όμως και αυτό έχρειάσθη να επισκευασθή διά την κωκήν όρσην του σταλαζουσαν ύδωρ τον χειμώνα· άμφοτέρα τά κατάστηματα ταύτα ύπήρξαν σχέδια Βαβυρικά. Είς τό Λοιμοκαθατήριον μάλιστα περτηρήθη και άλλο άτοπον όχι μικράς σημασίας· τούτο δέ είναι τό να προξενή άνυπόφορον δυσωδίαν εις τους καθαριζόμενους, κατά τό θέρος μάλιστα, εύρισκομένων των άποπάτων είς την εισόδον των κοιτώνων· ένω έπρεπε να ύπάρχουν άλλαχού ή έκ του όπισθεν μέρους αυτού, ύπαρχούσης άρκετής εκτάσεως γής κενής είς τό μέρος τούτο. Είς μίαν άπέναντι του λιμένος· εύρισκομένην μικράν νήσον και περί τά 2 1/2 μιλια περίπου άπέχουσαν ήκατεσκευάσθη φανός άρκετά μεγάλος και ύψηλός προς οδηγία των πλοίαρχων· τά παράλια του λιμένος και αι όχθαι της πόλεως, τά όποια ήσαν είς μεγίστην άνωμαλίαν και άκαταστασίαν, δια τά γενθέντα από διαφόρους πολιτας μολύματα, έακτοποιήθησαν, και εκτίσθησαν είς εύθειαν γραμμην και είς τρι-

πον ώστε να μη δύναται τις να κινή περην της γραμμής· αυτής και έντός της θαλάσσης οικοδομήν, ως έγινε τό πρότερον με μεγίστην του λιμένος· θλάσθην· καθότι τό ήμισυ σχεδόν μέρος των είς την άγοράν άποθηκών έγειον επί των μολυμάτων αυτών, δια τό όποιον άπίπτει ήδη ή Κυβέρνησις περί τάς 83000 δραχ. ήτοι δραχ. 6 επί ενός Β. μέτρου δικαίωμα από τους έδιοικήτας, λογιζόμενου του εδάφους ως εθνικού.

Τό μέρος όπου εκτίσθη τό κατάστημα της διαμετακομίσεως και επί του όποιου μέλλει να κτισθή ήδη τό κατάστημα του ύγειονομείου, τό όποιον κείται καθ' αυτό είς τό στόμιον του λιμένος, ύπήρχε πρότερον νησιδιον περί τό 1/4 μιλίου εκτάσεως άποχωρισμένον από την μεγάλην ξηράν της Σύρας νήσου διά τινος πορθμού πολλά μικρού και στενού. Επί αντίστασις, έλθεύσης επιτοπίως δια να κάμη τάς παρατηρήσεις της και ενεργήση τό περί της οικοδομής της Διαμετακομίσεως σχέδιον, ό πορθμός ούτος έφράχθη είς τρόπον ώστε να σχηματισή είδος ισθμού ένώνοντος την μεγάλην ξηράν της Σύρας με τό νησιδιον. Η έργασία αυτή άν και εύκόλουε την είς τό κατάστημα της διαμετακομίσεως και του Λιμεναρχείου μετά βασιν (α) έπροξένησεν όμως και προξενει μεγί-

(α) Επί των δωματίων και άνωθεν της στέγης του καταστήματος της Διαμετακομίσεως εκτίσθη τό κατάστημα του Λιμεναρχείου, όπου δια να άνέλθη τις άποκείται να αναβή 22 βαθμίδας, τό όποιον φέρει μέγαν είς τοί· κλειστόν κόπον και ενόχλησιν.

στην είς τον λιμένα και είς τά πλοία θλάσθην έν κωιρώ τρικυμίας, ότε μάλιστα πνέει σφοδρός νοτιανατολικός άνεμος. Πρότερον ή θάλασσα, πνέοντος του άνέμου τούτου, έξεθύμενε διά του μικρού ως άνεφίραμεν πορθμού, και έξήρηχο γυνομένη είς τό προς άρκτον και όπισθεν του νησιδιου πέλαγος· ήδη έλλειψάντος του πορθμού αυτού, επισσωρεύονται τά ύδατα και έξαγριούται ή θάλασσα είς τρόπον ώστε να προξενή και θλάσθην, ως είπομεν, είς τά πλοια, και πλημύσαν μεγάλην είς τό κατά την πλατείαν του ύγειονομείου παράλιον. Προς διορθωσιν του κακού τούτου και περισσότεραν έξασφάλησιν του λιμένος κρίνεται άναγκασιόν να γίνη μία προκυμαία (μάλος) άρχομένη από την άκραν του νησιδίου δια να επεκτανθή κατ' εύθειαν είς την θαλασσαν περί τάς 40 μέτρα. Η πρότασις αυτή έγεινεν είς την Κυβερνησιν, και ενεκρίθη· αλλά τά μέσα έλλείπουσιν, και περιμένεται άρμόδιος καιρός και περίστασις· εκρίθη ώσαύτως να έγερθη έκ του όπισθεν μέρους του άνω ρηθέντος νησιδίου άλλος φανός προς περισσότεραν οδηγίαν των πλοίαρχων, μη έξαρκούντος μόνου του κατά την άπέναντι νησον έγερθέντος φανού, περί ού άνωτέρω είπομεν. Τα κακά ταύτα ενεργούμενα ήθελον παρεξει κατά την γνώμην των θαλασσιών μας, μεγίστην είς τους πλοίαρχους και είς τον λιμένα· ώφέλειαν.

(Έπετοι είς τό ακόλουθον ό στατιστικός Π. ναχ· της Ερμουπόλεως.)

τούτου. Ἡ ἐπιτομή αὐτῆς τῶν Σέρβων εἶναι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Τούρκων. Ἡ ἡμέρα τοῦ ἀγίου Ἀνδρέου, ἀξιοσημείωτος διὰ τὴν παρὰ τοῦ ἡγεμόνος Μιλότηχη δημοσίευσις τῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ κατὰ τὸ 1830 ἐσημειώθη ἀπὸ μίαν σκητὴν ἢ ἐκ ἐπιτομῆς μίαν ἐπιτομὴν. Εἰς μίαν τούρκος ἐφώναξε, εἶναι σημεῖον τριάντα χρόνοι ὅπου τὸ Βελιγράδιον ἦτον εἰς ἐσῆς τῶρα εἶθι ραϊίδες τοῦ Σουλτάνου διὰ τοῦτο ὑπαικούετε, ἀλλῶς εἶσθαι χαμένοι. Ὁ Κιαιμὴλ Πασσῆς ἐζήτησε συγγνώμην ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν, διακρινώσας ὅτι ὁ ἀξιωματικός τούρκος δευτεῖς ἐξέφωνησε τὸν ἀνωτέρω λόγον, ἦτον μεθυμένος. Μόλον τοῦτο ὁ Κιαιμὴλ—Πασσῆς ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Βουτσχίτς ἀνθεωρεῖτε ὡς ἀπολυμένος ἀπὸ τὴν Τουρκικὴν ἐξουσίαν. Βεβαιούται ὅτι εἰς μικρὴν τινα πόλιν οἱ Τούρκοι κατέστρεψαν μίαν τῶν χριστιανῶν ἐκκλησίαν.

— Εἰς τὴν αὐτὴν ἐφημερίδα εὐρίσκοντες ὡσαύτως τὰ ἐφεξῆς.

Γράφουν ἀπὸ Βελιγράδιον τὴν 27. Δεκεμβρίου, ὅτι ὁ Πετρονιέβιτς εὐρίσκειται πολλὰ ἀδιάθετος, καὶ ὅτι ὁ Βουτσχίτς φενοχωρεῖται μάλιστ' ἀπὸ τὸ μέλλον τῆς Σερβίας. Εἶναι φόβος μὴ ἢ Ῥωσσία ἤθελε μεταχειρισθῆ τὴν βίαν διὰ τὴν ἀντικαταστάσιν τὸν ἡγεμόνα Μιχαήλ. Μυστικοὶ ἀπεσταλμένοι Ῥώσοι καὶ τοῦ Μιχαήλ διατρέχουν τὸν τόπον διὰ νὰ διαθεσῶν τὰ πνεύματα ὑπὲρ τοῦ ἡγεμόνος ἐσυγκεντρώθησαν εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Γιαγουδίου, ἀπὸ ὅπου περιμένεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας εἰς ἡμέραν μία ἐκρηξίς. Εἰς τὰς περιστάσεις αὐτάς, δὲν εἶναι παράδοξον νὰ δικηρυχθῆ ὁ ἑστρατιωτικός νόμος ἐναντίον τῶν ἀτόμων, τὰ ὅποια, ἀνευ προηγουμένης ἀδείας, παύσει τὸ ἔδαφος τῆς Σερβίας, ἢ ἐμβαδύνουν εἰς κλίμασαν συνωμοσίαν. Πρὸκειται λόγος περὶ τῆς ἀνακλήσεως τοῦ Ῥωσικοῦ Προξένου. Λέγεται ὅτι ὁ Βασιλεὺς Αἰθίω ἐστειλὲν εἰς τὴν Κυβερνήτην τοῦ ἀναφορὰς κατὰ τοῦ προξένου τούτου. Τινὲς ὀπαδοὶ τοῦ ἡγεμόνος Μιχαήλ ἐφυγον ἀπὸ τὰς συλακάς καὶ ἐφύλαξαν εἰς τὸ Σαμλίον. Τὴν 1. Ἰαννουαρίου ἢ συνόδου τῆς Βλαχίας θέλει προδύσει εἰς τὴν ἐκλογὴν ἐνός νέου Ὄσποδάρου ἢ ἐκλογὴ θέλει γίνεαι ὑπὲρ τοῦ Στύρ—Βαί ἢ ἐπὶ τοῦ Φιλίππεσκου. Ὁ πρῶτος ἀνήκει εἰς τὸ μέρος τῶν Ῥώσων, ὁ δεύτερος, εἰς τὸ μέρος τὸ τουρκοβλαχικόν. Ἡ ἐπὶ τῆς φαρμακείας τοῦ ἡγεμόνος Μιχαήλ ἀνάκρισις πλητίζει ἤδη τὸ τέλος.

— Αναγνωστέται εἰς τὸν Γαλλικὸν Τεχνολόγον τῆς 18 Ἰαννουαρίου.

Ἡ ἐπιφορτισθεὶς τὸ σχέδιον τῆς ἀπάντησεως εἰς τὸν λόγον τοῦ βασιλέως (adresse, Ἐπιτροπὴ ἠκροάθη χθὲς τὸν Κ. Πρόεδρον τοῦ συμβουλίου τοῦ Κ. Κ. Γκιζῶτου, Μαρτίνον (τοῦ Νόρδ), Δουσχάτλ, τὸν ναύαρχον Δουπερέ, Βελλεμάν καὶ Τέττον. Οἱ ἐπὶ τὰ ὑπουργοὶ ἔλαβον συνέντευξιν πλὴν τῶν τριῶν ὁρῶν μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς. Οἱ Κ. Κ. Βελλεμάν καὶ Τέττος ἀνεχώρησαν οἱ πρῶτοι οἱ Κ. Κ. Γκιζῶτος καὶ Δουσχάτλ διέμεινον μετὰ τοῦ ἀρχαίου, τοῦ προέδρου τοῦ Συμβουλίου, μέχρι τῶν πέντε καὶ ἡμισίας ὥρας. Ἡ συνεδρίασις αὕτη ἦτις εἶναι ἡ τετάρτη, ἀφ' ὅτι ἐδιωρίσθη ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, διήρκεσε μέχρι τῶν ἑξ ὥρων καὶ ἐπέκεινα ὁ Κ. Οδிலὸν Βαρότ καὶ Κ. Δουπίνος καταπολέμησαν ζωηρῶς τοὺς λόγους τοῦ Κ. Γκιζῶτου ἀφορῶσας τὰς συνθήκας τοῦ

1831 καὶ 1843. ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπισκέψεως. Οὗτοι καταπολέμησαν ἀπὸ τοῦ Κ. Κ. Δουσάν, Ἐβέρτον, Φιλίξ Ρεῖλ καὶ Δεδελλέμον. Ἐν τῷ αὐτῷ ὄντι ἐκ τῶν ἐνέμων τούτων μετὰ τὸν Κ. Βινδόν, ὅτι ἡ ἀπάντησις νὰ ἤθελε ἀναπληρώσει τὴν εἰς τὸν λόγον τοῦ βασιλέως σιωπὴν περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπισκέψεως. Τὸ Ἰσπανικὸν ζήτημα διεφιλονίκηθη ἄρκετὰ δύο μέλη μόνον ἐφάνησαν ὑπὲρ τῆς παραλειψῆς τῆς λέξεως μοναρχίας. Ἡ ἐπιτροπὴ θέλει τελειώσει αὐτὸν τὰς ἐργασίας τῆς. Ὁ συντάκτης Κ. Δουμόν, θέλει ἐτοιμάσει τὸ σχέδιον τοῦ τῆν τετάρτην καὶ πέμπτην τὴν παρασκευὴν θέλει εἰσθαι εἰς κατὰστασιν νὰ τὸ ἀναγνώσῃ ἐπὶ δημοσίᾳ συνεδριάσει ὡς προαναγγείλαμεν, ἡ γενικὴ συζήτησις δὲν θέλει γίνεαι πρὶν τῆς ἐλευσομένης τριτῆς.

— Γράφουν ἀπὸ Ἀλεξανδρείαν.

Εἰς Τούρκος Ἀλεξανδρινὸς μάγειρος, ἢ διὰ τὴν ἄλλειψιν καὶ ἀκριβείαν τοῦ κρέατος, ἢ ἀπὸ πλεονεξίαν ἴσως κινούμενος ἐσφαξε σκύλους καὶ ἐμαγείρεν τούτο μαθούσα ἢ Διοίκησις ἀπὸ τινος γειτόνησαν τοῦ μαγείρου, κατέδικασεν αὐτὸν εἰς τὸ πνίξιμον, τὸ ὅποιον ἐτελέσθη ἐντὸς τοῦ μαγείρου του.

Ἡ Διοίκησις ἐξαπέστειλε τρεῖς κορβέτας ἰδικὰς εἰς πρόσθεσιν ζώων καὶ βοῶν.

— Εἰς τὸ Οὐδίνον (udine), εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Φριούλ, ἀνθρωπός τις πνέων τὰ λοιπὰ ἀπὸ τὰς βλαβὰς τῆς λύσης, ἐκτρεύθη ἀπὸ ἐν παράδξον λάθος. Τοῦ ἐδόθη κατὰ παραδρομὴν νὰ πῆ ὀξύδιον, ἀντὶ τοῦ διορισθέντος παρὰ τοῦ ἰατροῦ—ιατρικοῦ. Εἰς ἄλλος ἰατρός εἰς τὴν Πάδουα μαθὼν τὸ παράδοξον τοῦτο συμβῆν, εἶρε περιστάσιν νὰ κάμη νέαν δοκιμὴν ἐπὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ ἰατρικοῦ τούτου ἐφ' ἐνός ἀτόμου προσδληθέντος ἀπὸ τὸ τρομερὸν τοῦτο κακόν. Τοῦ ἔδωκε νὰ πῆ ὀξύδιον ἑάρους μίαν λίτρας, τὴν αὐτὴν ποσότητά ἔδωκε καὶ κατὰ τὴν ὥραν τῆς μεσημβρίας, καθὼς καὶ πρὸς τὸ ἑσπερας, καὶ ἔλαθε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ τὸν ἴδῃ ἐν ὀλίγῳ ἐντελῶς θεραπευθέντα.

— Ἡ 25 τοῦ Ἰαννουαρίου, ἡμέρα τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐλεύσεως τοῦ πολυπόθητου Βασιλέως μας, ἐωρτάσθη καθ' ὅλην τὴν ἑκείνην εἰς τὴν γεννηθεῖσαν εἰς τὸν ναὸν τῆς Μεταμορφώσεως τελετὴν παρευρέθησαν ὅλαι αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως μας ἢ οἱ πρόξενοι τῶν ξένων δύναμειν, εἰς τὸ τέλος τῆς ὁποίας ἐξεφωνήθη λόγος κατὰλληλος εἰς τὴν περίστασιν ταύτην.

Τὸ ἑσπερας ἔγεινε φωτοχυσία, καὶ αἱ δύο Λέσχαι ἔδωκαν χορὸν λαμπρὸν εἰς τὸν ὅποιον παρευρέθησαν ὅλαι αἱ ἀρχαὶ καὶ οἱ πρόξενοι τῶν ξένων δυνάμειν.

— Παρῆλθε ἤδη μὴν καὶ ἡ Δημαρχία μας εἰτέτι μένει ἀνικάνος ἐκτὸς τῆς μίαν συνεδριάσεως, ἦτις μόλις διήρκεσε δύο λεπτά, διὰ νὰ ἐκλεχθῆ ὁ Πρόεδρος τοῦ δημο. Συμβουλίου, καμμία ἄλλη ἀκόμη δὲν ἔγεινε, καὶ ὁ προπολογισμὸς μένει εἰσέτι ἀτελής. Ἡ ἀπραξία αὕτη, ὡς μακρονομεν, προέρχεται ἀπὸ τὴν βραδύτητα τῆς ἐπικυρώσεως τοῦ 1 τοῖς 0/0 ἐπὶ τῶν πραγματικῶν φοροῦ, προελθούσης καὶ αὐτῆς ἀπὸ τὰς προλαβούσας ἀνωμαλίας τῶν δημορχικῶν μας πραγμάτων ἐν τῷ αὐτῷ οἱ ὑπάλληλοι ὑποφέρουν, καὶ ὑποφέρουν δυστυχίαν ἀπίστευτον πολλοὶ στεροῦν

ταὶ εἰς καὶ ἐπὶ τὰ μνητὸν μεσθῶν, ἔχοντας καὶ πολυπληθεῖς οἰκονομίας, ἔπειτα προστίθεται εἰς αὐτὰς καὶ ἡ ἐγκριζόμενος εἰς σκοπεύεται νὰ ἐλαττωθῶν καὶ οἱ μισθοὶ των, μόλις ἐξαρκούντες διὰ νὰ ἀγοράζωσιν ἄρτον ἔπειτα εἰς τοὺς χοροὺς καὶ τὴν πολυτέλειαν δὲν φερόμεθα τιποτε, καὶ ἄς κληθῶν οἱ πεινασμένοι ὑπάλληλοι. Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ φρόνησις ἢ συνέσις τοῦ νέου Δημάρχου μας, καὶ τοῦ ἀξιοτιμοῦ Προέδρου μας, δὲν θέλει ἀνεχθῆ νὰ γείνη τοιαύτη πρὸς τοὺς ὑπάλληλους ἀδικία. ἐκπληροῦντες μὲ ἀκρίβειαν τὰ καθήκοντά των, καὶ ἐργαζόμενοι ἀδικόπως εἰς τὰ γραφεῖα των.

Πρὸς τὸν Συντάκτην τοῦ Ἑρμού τῆς νήσου Σύρας.

Εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 971 φύλλον τῆς Ἀθηνῶν, ἴδομεν νὰ γίνεται λόγος περὶ τινος καθολικοῦ τῆς Θήρας, ἀπελθόντος εἰς Ἀθῆνας με συστατικὰς πρὸς τὸν Κ. Ρίζον ἐπιστολάς, διὰ νὰ ὑποσκελίσῃ τὸν ἐνταῦθα Ἑλληνα ὑποπρόξενον κύριον Α. Ζαφειρίδην καὶ νὰ καθίξῃ τὴν θέσιν του ὁ λόγος οὗτος, καὶ τοὶ ἀπίθανοι, ἐπέφερον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἐνταῦθα Ἑλλήνων ὑπηκόων τὴν μεγάλην λύπην, διότι προεῖδον δῆθεν τὸν παντελῆ ἀφρατισμὸν των καὶ τὴν θυσίαν τῶν συμφερόντων των, ἂν ἢ Σ. Κυβερνήσις ἤθελεν ἐνδόσῃ εἰς τὴν αἰτησίαν τοῦ Θεραίου τούτου, καὶ παύσει ἀδικῶς τὸν Κ. Ζαφειρίδην. Ὁ Κ. Ζαφειρίδης κατέχων ἤδη δέκα σχεδὸν ἔτη τὴν ὑποπροξενικὴν ταύτην θέσιν του, ἐξετέλεσε καὶ ἐκτελεῖ πάντοτε ἀκριβῶς τὰ καθήκοντά του καθόσον ἀφορᾷ τὰ συμφέροντα τῶν ὑπηκόων τῆς Α. Μ. εἰς τρόπον ὥστε οὔτε ἡ Κυβερνήσις, ἀλλ' οὔτε αὐτοὶ οἱ ὑπάλληλοι (ἐξαιρουμένων ὀλίγων τινῶν ἐνακτίων) δὲν ἔλαβον ποτὲ ἀφορμὴν νὰ παρεκκεῖνται ἐναντίον του. Ὅσον δὲ περὶ τῶν ἰατρικῶν σχέσεών του, τὰς ὁποίας νομίζουσι τινες ὡς μέσον δι' οὗ παρασβλέπονται τὰ συμφέροντα τῶν Ἑλλήνων, τοῦτο ἀπέχει πολὺ μακρὰν τῆς ἀληθείας διότι αἱ σχέσεις του αὐταί, αἰτίνας περιορίζοντες μερικῶς εἰς τινὰ τοῦ Ἡρακλείου ἐπιστημώτερον μέρη, ἐπισπεύδουσι τὴν ἀποπεράτωσιν πάσης μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ ξένων ὑπηκόων διαφραξίς. Ὅθεν ἐλπίζομεν εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Κ. Ρίζου, ὅτι δὲν θέλει ἐγκρίνει τὴν παῦσιν τοῦ Κ. Ζαφειρίδου καὶ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ καθολικοῦ Θεραίου, τοῦ ὁποίου τὴν διαγωγὴν, τὰ αἰσθήματα καὶ τοὺς σκοποὺς γνωρίζομεν κάλλιστα, καὶ τὰ ὁποία εἶναι ὅλως σύμφωνα με τὰς περὶ τούτων παρατηρήσεις τῆς Ἀθηνῶν.

Ἐν τῷ αὐτῷ ἀπονέμομεν τὰς εὐχαριστίας μας πρὸς τὸν Κ. Συντάκτην τῆς Ἀθηνῶν, διὰ τοὺς ὁποίους εἰς τὴν ἐφημερίδα του κατεχώρησεν ἐπαξίως ὑπὲρ τοῦ Κ. Ζαφειρίδου ἐπαίνους.

Ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης τῆ 22 Ἰαννουαρίου (1843.

Γ. Α. Ζαντεγλούς
Σ. Λιπαρόδης